

Onderwijsprojecten met impact vragen om een langdurige samenwerking!

Op 24 november 2020 gingen we tijdens een online kennissessie met partners van [Blikopenerprojecten](#) in op de vraag hoe je op een goede manier met elkaar kunt samenwerken. Een mooi gesprek, over de energie die uit de samenwerkingen naar voren komt én de belangrijke vraag hoe je een project kunt borgen. Zodat partners samen kunnen doorgroeien en projecten nog meer impact kunnen krijgen!

AFBEELDING 1 LEERLINGEN ELIGANT OP BEZOEK BIJ KAPPERT BOUW (FOTO: KAPPERT)

Wat weten we over samenwerking binnen Blikopener-projecten op basis van onze ervaringen tot nu toe?

Blikopeners zijn projecten waarbij leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs op een uitdagende manier via samenwerking met een externe organisatie kennismaken met techniek en zorg. De projecten voeren we uit in Zutphen en Apeldoorn en worden gefinancierd door de provincie Gelderland. De eerste projecten hebben plaatsgevonden in schooljaar 2019/2020. Tijd om te kijken welke inzichten hieruit naar voren gekomen zijn! In het najaar

van 2020 organiseerden we drie kennissessies over drie thema's: projectontwerp, reflectie door leerlingen en samenwerking tussen partners.

Voor de sessies namen we steeds de uitgangspunten die we als Educatiepunt hadden geformuleerd als basis. Daarnaast stond één van de projecten centraal als casus. Met de uitkomsten van de gesprekken vullen we onze uitgangspunten aan. De ervaringen vanuit alle projecten gaan we aan het eind van de driejarige projectperiode (zomer 2022) bundelen in een *toolkit* die openbaar beschikbaar zal komen via onze [website](#).

In dit artikel doen we jullie verslag van de uitkomsten van de derde sessie. De casus die centraal stond is het project 'Klimaat in de klas', dat voor leerlingen van MAVO XL van het Kompaan College in Vorden is ontwikkeld door een interessant team van partners.

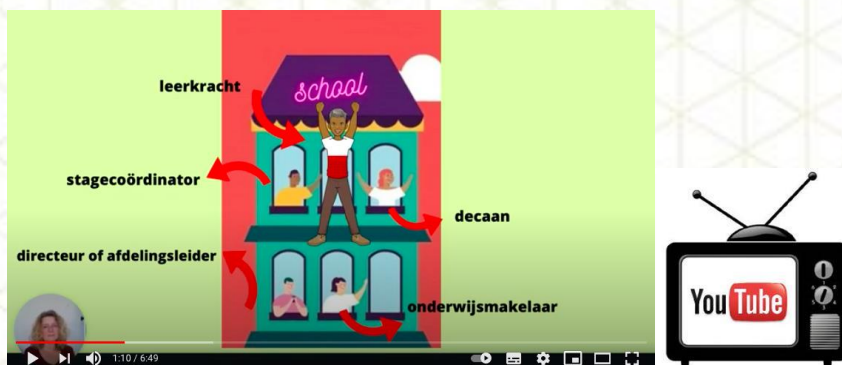
Betrokkenen bij andere Blikopener-projecten (vanuit scholen, zorg, bedrijven, een werkgeversvereniging en de provincie Gelderland) vulden hun ideeën aan vanuit hun ervaring met binnen hun eigen projecten.

Wat zijn de uitgangspunten van het Educatiepunt voor samenwerking in teams? Over het ontstaan voor nieuwe werelden.

De uitgangspunten over samenwerken in teams van bedrijven/organisaties en scholen hebben we samengevat in een kort [filmpje](#) (7 min). Wendy Dienske presenteert de hoofdpunten.

AFBEELDING 2 VIDEO OVER UITGANGSPUNTEN VAN HET EDUCATIEPUNT OVER SAMENWERKING IN TEAMS

Het werken met partners buiten je eigen werkveld is vaak enorm inspirerend. Met wie zou je willen samenwerken? Met welke bedrijven en organisaties? Maar denk ook aan mensen die je in je vrije tijd ontmoet, zoals burens, sportmaatjes of familie. Zo open je niet alleen de blikken van leerlingen, maar ook die van jezelf!

Wat gebeurt er eigenlijk in die gebouwen op het industrieterrein waar jij als docent dagelijks langsrijdt op weg naar school? Iets met apparatuur geloof ik...? Instrumenten? O, sorry, meetinstrumenten worden daar gemaakt dus. Voor het meten en doseren van gassen en vloeistoffen. Wie weet is er een link met jouw werk voor je leerlingen? Voor veel van hen is het fijn om zelf actief aan de slag te gaan. Dit geldt zeker voor leerlingen die goed zijn in het realiseren van oplossingen en het maken van mooie dingen. Maar hoe leg je de verbinding met een bedrijf? In hoeverre mag je verwachten dat ook zij zich in jouw leerlingen verdiepen voordat ze jouw klas ontvangen? Hoe kun je een bedrijf of organisatie met jouw expertise over de ontwikkeling van jongeren ondersteunen? Wat zijn hun mogelijkheden? Geen school of bedrijf is hetzelfde om nog maar niet te spreken over de mensen die hen vertegenwoordigen. Want daar gaat het uiteindelijk om: hoe je zo goed mogelijk een relatie op kunt bouwen tussen de mensen die de samenwerking vormgeven: de leerkracht, de decaan, de HRM-medewerker, de lasser en de directeur.

WENDY DIENSKE,
EDUCATIEPUNT:

“Bij het opbouwen van samenwerking gaat het niet alleen over rollen en verantwoordelijkheden, maar ook over betrokkenheid en enthousiasme.”

Dit zijn zomaar wat voorbeelden van onderwerpen die je tegenkomt als scholen en bedrijven gaan samenwerken. Je kunt je voorstellen dat het dus tijd kost om elkaar te leren kennen en een basis te leggen voor een duurzame samenwerking. Uiteindelijk wil je graag dat je optimaal gebruik kunt maken van elkaars expertise en samen kansen kunt pakken om vanuit wederzijdse belangen te komen tot een prikkelend project. Wendy stipt al deze onderwerpen aan in de bovengenoemde presentatie.

Een concreet voorbeeld: samen met partners werken aan verbetering van het klimaat in de klas

Liesbeth Laman Trip en Gerrit Drenten, beiden verbonden aan het Kompaan College, vertellen over hun Blikopener 'Klimaat in de klas'. Het Kompaan College is een VMBO-school waarin 'leren door doen in praktijkrealistisch onderwijs' centraal staat. De school legt daarvoor steeds verbindingen tussen de lesstof en de beroepspraktijk (zie de [flyer](#) van de school voor bedrijven). Liesbeth werkt als onderwijsmakelaar en zoekt vanuit deze rol naar organisaties waar onderdelen van het onderwijsprogramma ondergebracht kunnen worden. Gerrit is werkzaam als docent techniek.

"KLIMAAT IN DE KLAS" Projectontwerp

1. Gastles Nico Wissing
Nico legt uit wat zijn werk inhoudt, wat zijn motivatie is en wat groen doet voor het klimaat (in de buiten- en binnenruimte). Hij sluit af met de twee opdrachten voor de leerlingen.

2. Bedrijfsbezoek Bronkhorst High Tech
"De praktijkopleider en een medewerker HRM vertellen over het bedrijf en haar producten.

3. Aan de slag!
ONTWERPEN PROEFOPSTELLING
Gebruik makend van de soft- en hardware van Arduino wordt een opstelling voor metingen ontworpen.

ONTWERPEN GROEN ELEMENT
Het ontwerpproces wordt begeleid door interieurstylist van Studio Magnolia.

4. Presenteren
De leerlingen presenteren hun ontwerpen aan Nico, Bronkhorst en management en medeleerlingen Kompaan College.

"Ontwerp samen een proefopstelling in de klas, waarbij het luchtklimaat in de klas kan worden gemeten."
of
"Ontwerp elementen in een nieuw te bouwen school, waarbij een goed blijvende luchtkwaliteit een eerste vereiste is."

Met medewerking van...:

KOMPAAN COLLEGE
sluit aan
Studio Nico Wissing
Bronkhorst®
Studio Magnolia
Educatiepunt

Bijzonder aan hun Blikopener is dat er vanuit uitdagende opdrachten voor leerlingen over luchtkwaliteit is opgebouwd met drie verschillende bedrijven: Studio Nico Wissing (tuin- en landschapsonwerp), Bronkhorst High-Tech (meet- en regelapparatuur voor gassen en vloeistoffen) en Studio Magnolia (interieurontwerp en styling). In de afbeelding hieronder een korte schets van het project. Voor meer informatie over de invulling van het project, lees de [drie blogs van het Educatiepunt over het project](#) of het [artikel](#) dat in het huis-aan-huisblad Contact is verschenen.

AFBEELDING 3 PROJECTONTWERP 'KLIMAAT IN DE KLAS'

Na een korte introductie van de opzet van het project, vertelt Liesbeth over de belangen van de verschillende partners. “Nico is tuin- en landschapsontwerper en een bevolgen ondernemer. Hij wil graag impact in het onderwijs hebben. We hebben even gezocht naar een goed ‘haakje’ voor onze samenwerking. Hij wilde leerlingen inspireren, maar ook graag met het management van de school in gesprek over gebruik van groen in het nieuwe schoolgebouw. Door het gesprek te verbreden kon hij nog meer bijdragen aan kennisontwikkeling en aan vergroening van scholen.” Wendy (Educatiepunt): “Het is ook goed om je te bedenken wat jij als school terugdoet voor een bedrijf, om je daar bewust van te zijn. Bronkhorst High-Tech wil heel graag in brede presentaties en gastlessen aan middelbare scholen geven. Gerrit helpt hen bij het verbeteren van hun presentatie voor het Kompaan, die zij vervolgens ook weer kunnen gebruiken voor andere scholen.”

We praten door over de vraag hoe een project goed geborgd wordt binnen de school. Als onderwijsmakelaar legt Liesbeth de eerste contacten met bedrijven, maar in de fase daarna zijn docenten van groot belang. Gerrit adviseert vanuit zijn rol als docent om het project in het eerste jaar klein te houden en in het 2e jaar uit te bouwen. Dit type projecten vraagt flink wat van je tijd als docent. Gerrit: “Om de tijdsinvestering rendabel te maken moet je zorgen voor een duurzame samenwerking én het integreren van meerdere vakken in het project. Zo wordt de waarde voor de school nog groter.” Liesbeth: “De vonk moet echt overspringen bij docenten, dan heb je een goede basis om te starten.”

Henry Brinkman (Technator bij het Eligant Lyceum in Zutphen) vraagt zich af hoe je, als je het onderhoud van de contacten bij docenten legt, ervoor zorgt dat bij wisselingen in het team de contacten geborgd blijven. Liesbeth geeft aan dat dat moet gebeuren binnen de secties. Bij het Technasium van het Eligant gaat dat weer net anders. Henry legt uit dat bij het Eligant de Technator hierin een belangrijke rol heeft. Die zorgt dat het contact met een bedrijf bij een leerkracht komt te liggen die dat past en die persoon wordt eigenaar van het project.

Monica Sluga, decaan van SG de Waerdenborch in Holten: “Bij ons lopen projecten soms vast op roosters en uren. Als er een afdelingsleider of directeur bij een project betrokken is, dan kun je dat doorbreken. Het gaat ook om de mindset over het inzetten van uren. Wat vind je als school écht belangrijk?”

Die mindset blijkt ook voor bedrijven van groot belang. Robert de Graaff (kinderpretpark Julianatoren): “Je moet ook kijken naar de belangen van de betrokken partners. Als ik niet de meerwaarde had gezien voor mij als persoon en voor mijn bedrijf, dan had ik een hele lijst aan excuses gehad om niet mee te doen aan Blikopeners. Wij hebben echt goede adviezen van de leerlingen gekregen waar we weer mee verder kunnen.” (Voor meer informatie over de waarde van de Blikopener-projecten voor Julianatoren, bekijk het [filmpje](#) dat Robert hier samen met collega’s over maakte.)

Prachtig om te horen hoe een bedrijf als de Julianatoren zo sterk de waarde ziet voor de leerlingen én voor zichzelf! Iris van de Kamp (Educatiepunt) benoemt dat er soms bedrijven zijn die mee willen werken vanuit puur hun maatschappelijke betrokkenheid, en niet vanuit een eigen (bedrijfs-)belang. Iris: “Duurzame samenwerking wordt gesteund door een daadwerkelijk belang voor het bedrijf zelf. Daarover vragen wij altijd door bij de kennismaking. De samenwerking wordt echt sterker als alle partijen een belang hebben bij de samenwerking. En het mooie is dat als leerlingen merken dat wat zij doen ook werkelijk van betekenis is voor het bedrijf, zij daar ook extra gemotiveerd door raken!”

Robert de Graaff: "Het is fijn als we gedurende langere tijd met scholen kunnen samenwerken. Ik verwacht wel dat het initiatief voor nieuwe projecten bij de scholen ligt. Het is fijn als je door kunt met elkaar, en niet steeds opnieuw het wiel hoeft uit te vinden. Inhoudelijk vind ik het fijn als een school ook wat ondersteuning biedt bij het betrokken houden van leerlingen tijdens het bezoek aan ons park. Dat is toch ook een vak apart."

En... verder!

Uit het gesprek wordt opnieuw duidelijk dat de waarde van Blikopener-projecten echt in het maatwerk zit. Met alle variatie in het onderwijs, de diversiteit in belangen van bedrijven en organisaties, de actualiteiten en natuurlijk het leerproces van de leerlingen waar speelruimte voor moet zijn in de projecten, kun je niet alleen werken met bestaande lesbrieven en standaard programma's. Voor mooie en energieke projecten is de persoonlijke bevoegenheid van de betrokken medewerkers van belang. Die bevoegenheid wil je overbrengen op de leerlingen.

Annet de Bruin (regio-accounthouder Onderwijs Arbeidsmarkt bij de provincie Gelderland):

"Jullie traject is goed op stoom en er is in de tweede helft van het project nog tijd om verdieping te vinden. Mooi om de ervaringen te horen, we hebben elkaar nodig!"

Daarmee sluiten we deze derde deelsessie van de eerste serie af. In het schooljaar 21/22 gaan we verder met een nieuwe ronde kennissessies!

